

A V G V S T I N I
BEROII BONONIEN-
SIS IVRECONSULTI
CLARISSIMI
QVAESTIONES FAMILIA-
RES PRAGMATICIS PER-
COMMODA E

*

*His accesserunt summa rerum capita,
ac locupletissimus Index.*

L V G D V N I.
Apud Hæredes Iacobi Iuntæ.

M. D. L. I.

Ex de la compa de jesus de salay dem
libreria

HIERONYMO

CARDINALI SANCTI

GEORGII AMPLISS. PONTI.

ficio Romandiola, & Exarchatus

Rauennæ legato Ioannes

Thomatis. S,

P. D.

V A M graue sit ingrati animi crimen, decla-
rant & nostræ, & Persarum leges: quibus con-
stat magnas in ingratos poenas fuisse constitutas:
quod existimarentur eiusmodi homines & Deos,
& parentes, & patriam, & amicos maximè ne-
gligere. Cogitanti igitur mihi, qui semper me ab
Augustino Bero:o Iurisconsulto Clariſſimo & plurimum diligi sen-
ſiſsem, & plurimis rebus ornari vidiſſem, qua ratione possem cri-
men ipsum effugere, venit in mentem colligere, & recognoscere
quicquid ipſe partim docendo, partim respondendo xl.iā amplius
annos confciſſet. Que res ita mihi ex ſententia ſucceſſit, ut eius
ſcriptorum magna pars iam ſit librariorum formulis expreſſa. Sed
reſponſorum habito delectu, cum permulta quæſtiones, quas poſtea
familiares ideo appellauiimus, quod minore arte, & studio eſſent tan-
quam epistolæ ad familiares ſcriptæ, propter breuitatem in tenebris
remanifteſſent, aliquot earum, que mihi videbantur fore neque indignæ
authoris nomine, neque ingratæ ſtudioſis hominibus: primum quidem
iñſcio authore ipſo in unum corpus redegi: poſtea verò eodem vix
permittente diuulgauit. Et cum ipſe Auguſtinus mihi conceſſiſſet, ut
de eis arbitratu meo ſtatuerem, cui dicarem eas, mihi poſtea cogi-

E I D E M M . T V L -
L I V S B E R O I V S
A V G V S T I N I .
F . S . P . D .

3

*

*A M I L I A R E S N O N -
nullas patris mei questio[n]es cum Ioannes Tho-
masius edere statuisset, vniue[rs]e tibi iam tum desti-
nasset cœpi equidem consilium eius vehementer
probare, atque illud etiam hortari, currentem qui-
dem, ut eas quam primum tibi mitteret. Quod ip-
sum cum multis de causis faciebam tum vero quod videbam has ipsas
vni tibi deberi, & vnum te his ipsis quam dignissimum esse. Hic in
explicando, quam iure tibi debeantur, opus quidem esset tua erga nos
merita referre, sed tamen ea nunc omittam. Tanta est enim magnitu-
do, multitudine que illorum ut ea nunquam non dicam enarrare, sed ne
cogitare quidem possem. Quis enim est, ad quem potius & voluerimus
& potuerimus in nostris difficultatibus confugere? Quis est, qui mi-
nus quicquam in nobis tuendis, & ornandis prætermiserat, quod ad
nostram utilitatem, & dignitatem pertineret? Quis est denique, à
quo plura etiam, ac maiora speremus? Que cum ita sint, hos, quicunque
sunt, patris mei labores. videris quasi tuo iure tibi vendicare: præ-
fertim cum si non modò his ipsis, verum etiam summis rebus omni-
busque dignissimus, Quibus enim rebus non sit que dignissimus ille,
cuius studium, vitaque omnis in rerum scientia, & actione versetur?
Qualem te esse ut dicam sine queso vir præstantissime, me à tua mode-
stia impetrare. Cum enim homo adduas res, intelligendum, & agen-
dum sit natus, tu certè effecisti, ut in utraque præstantissimus iure*

A V G V S T I N I B E
R O I I I V R I S C O N S V L T I
B O N O N I E N S I S F A M I L I A -
R E S Q V A E S T I O -
N E S .
*

S U M M A R I V M .

- 1 Maior Pœnitentiarij officium, & iurisdictio post mortem pape durat, & ab eo sede vacante, exerceri potest.
- 2 Dispensatio facta à maiore Pœnitentiario de mandato Cardinalium, apostolica sede vacante, forte non valeret.
- 3 Authoritas sedis apostolicae etiam post mortem pape durat.
- 4 Speciale, & expressum, seu specialiter, & expressie idem important.
- 5 Expressum quid duplicitate dicitur.

Q u e s t i o I .

V M I N quæstionem cecidisset
Vtrum maior Pœnitentiarius, apostolica sede per obitum papæ vacante, ita iurisdictiōnem suā retineat
vt dispensare potuerit etiam cum illa clausula auctoritate Sedis apostolicæ,
& de eius speciali, & expresso mandato tam super gradibus soli papæ reseruatis, quam super aliis, Putani quæstionis huius solutionē dependere ab iis, quæ habentur in cle. ne romani. §. contamen de electio. & ibi scribē. post gl. 2

I in ver. maiorem, ubi majoris pœnitentiarii officium morte papæ nō expirat sed mortuoquoq; papa eius iurisdictio durat, ipseq; illam exercere valet, præterquam tempore inclusionis pro electione futuri pontificis, si is conclave ingressus fuerit. Nam secundū aliquos ille iurisdictionem habet ordinariam, vel saltem delegatam ad easiarum vniuersitatem, quæ instar ordinarij est ad not. per Alex. in l. more, col. vi. ff. de iurisdi. om. iudi. Habet etiam hoc præcipuum. q; morte papæ sua iurisdictio nō suspenditur, ideoq; potest dispensare in casibus pœnitentiialibus etiam arduis & soli papæ reseruatis ex facultate generali, & speciali sibi à principio concessa, vt volunt Card. in. iiiij. q. ibiq; omnes in d. cle. ne romani: & consequentur disp̄sare pōt in gradibus etiā à iure prohibitis, super quibus solus papa de iure communi dispensat, ad ea, quæ not. in c. literas. de restit. spolia. & in c. non debet de consang. & affin. cū aliis. Ex quibus videtur concludendū, quod maior Pœnitentiarius, vacante sede per obitum papæ, eo tempore, quo in conclave clausus non erat, absq; permisso, & licentia Cardinalium potuerit in causa q. propositæ solus dispensare, † imò a 5 fide

INDEX RERUM NOTABILIVM, QVAE IN HOC OPERE CON- TINENTVR.

De litera A.

ABSENS: Absentibus, & legitime impeditis tempus à iure præfixum non currit, vel saltem illis in integrum restitutio conceditur in q. Ixij. nu. 1. fo. 67.

Absolutio à iuramento quando necessaria sit in q. xxvij. nu. 2. fo. 30.

Ea peti debet ab incauta furatione, & à mala intentione, haud à facto ibi. n. 3.

Acquirere: Acquisiuisse pecuniam in dubio filius unde præsumitur in q. xlvj. nu. 1. fo. 46. & nu. 6.

Acquisitum à doctore quando quasi castrense dicatur in ead. q. nu. 7. fo. 99.

Actio: Actione dolii ex locato contra locatorē agit ad id, in quo conductor locatoris dolo lœsus est in q. lxj. n. 5. fo. 64.

Actus agentium ultra illorum intentionē non operantur in q. xcij. nu. 1. fo. 97.

Actus omnis factus ab eo qui potest illum facere de iure communi, & de iure speciali, indubio de iure communi factus dicitur in q. viij. nu. iiiij. fo. 12.

Et non seruata forma quando sit ipso iure nullus absq; partis petitione, vel obiectione in q. lxxix. nu. 2. fo. 80.

Actus gestus nomine proprio dicitur gestus noīc alieno, si ex præcedētibus vel sequenti. colligi pōt in q. xlvj. n. 5. f. 84.

Actus in iudicio factus non approbatus ab aduersario iuri facientis actum non præjudicat in q. cxxxj. nu. 6. fo. 139.

Aditio hæreditatis cū inuētarii confessio ne hæredi non obest imò quoad iura,

quę ipse in bonis hæreditatis babet, facit illū céserti extraneū in q. 63. n. 3. f. 67. Vide etiam in ver. Hæreditas.

Administrās quomodo libet bona alterius vel cōia administrationis rationē reddere, & reliqua restituere tenetur in q. xv. nu. 1. fo. 19. & in q. xxxij. n. 1. fo. 33.

Administrationis ratio etiam à Papa redi debet in q. xv. nu. 2. fo. 19.

Et illius redditio, dolus, & reliqua possunt remitti ab eo, cuius negotia geruntur, vel gesta sunt in q. xxij. nu. 1. fo. 21.

Idem est in administratione futura, quę tñ ad dolum non extendit ibi. n. 20. 24.

Et illius redditionis liberatio per literas domini dispositiōē scriptas probari potest in ea. q. nu. 5. fo. 20.

Administratio rerū suarū cūlibet libera esse debet neq; cuiquā inter dicit abīq; plenissima causæ cognitione in. q. xxij. n. 2. fo. 27.

Actis alieni causa est causa necessaria in q. lxij. nu. 4.

Affectio in non natis non consideratur in q. cxxvij. nu. 2. fo. 66.

Agens coram arbitro super uno negotio nō pōt super alio divercio reconveniri q. xxij. nu. 3. fo. 15. & ibi. nu. 13.

Agnatio est nomen iuris ciuij, haud naturalis in q. xxxij. nu. 3. fo. 36.

Agnatorum & cognatorum, masculorum & fœminarum differentia de iure comuni sublata est in q. cxvij. nu. 1. f. 124.

Aliena res specialiter obligari: vel pignori dari pon potest: nec sub generali